

Afstemning

§§ 1-3, ændringsforslag nr. 1, § 4, således ændret, § 5, ændringsforslag nr. 2 og 3, § 6, således ændret, § 7, ændringsforslag nr. 4 og 5, § 8, således ændret, og §§ 9-22 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Anden behandling af lovforslag nr. L 239:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Adgang til elforsyningsnettet m.v.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 16/4 96. Første behandling 24/4 96. Betænkning 22/5 96).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Peter Hansen-Nord (V):

Nu står vi over for den afgørende behandling af lovforslag nr. L 239, og her er vi jo sammen med De Konservative og Fremskridtspartiet kommet med et par ganske udmærkede tilbud til ministeren. Der er faktisk tre tilbud i pakken.

Der er et udmærket tilbud om, at disse grænser ikke bare skal betragtes som en grænseværdi pr. forbrugssted, men at koncernlignende eller andre ejerformer også kan omfattes af retten til frit at handle el på markedet. Det er det ene til-

bud, vi har givet ministeren. Jeg har ikke rigtig hørt – men det får jeg måske at høre senere i dag – hvor godt et forslag det er.

Alternativt har vi et andet godt forslag til ministeren, og det er i stedet for grænsen på 100 GWh at sætte grænsen ved 40 GWh.

Begge forslag har klart den intention, at der skal komme flere aktører på markedet, således at vi får en liberalisering eller i hvert fald et afgrænset marked, der kan agere. Jeg er meget nervøs for, som forslaget ligger, at det bliver en lille klub af ganske få virksomheder, en ganske lille procentdel af det frie elmarked, som dette her kommer til at omfatte, indtil man har fundet ud af, hvad de såkaldte Public Service Obligations-dele skal koste, og hvordan de skal sammensættes.

Jeg kan godt følge ministeren i, at den øvelse er interessant, og den er vi også indstillet på fra Venstre at deltage i: Hvorledes skal disse Public Service Obligations-dele udmåles, hvordan skal de sammensættes, og hvor skal de pålægges, før man når ud til forbrugeren? Jeg synes, det er en interessant øvelse. Jeg håber, at sådanne PSO'er – som i videst muligt omfang givetvis vil være mere miljørelaterede – måske en dag helt kan fjernes fra prisen og lægges over i nogle omsættelige miljøtilladelser, hvorefter man så kan handle disse PSO'er.

Jeg vil gerne her ved andenbehandlingen udtrykke vores betænkelighed ved, at markedet ikke kommer stærkt nok i gang og ikke kommer hurtigt nok i gang. Men det har vi jo en mulighed for at holde ministeren og aktørerne på markedet op imod.

Jeg ser godt, at når lovforslaget omfatter eldistributionsselskaber, at grænsen på de såkaldte 25 pct. af elmarkedet bliver frit; men jeg tror nok, dansk industri og danske erhvervsvirksomheder må erkende, at med de begrænsninger, ministeren har i sit forslag her, når vi ned på mindre end 4,3 pct. af det samlede elmarked, der kommer til at agere frit, og det er klart for lidt til at få et marked, der kan fortælle os, hvad vej vi skal køre.

Som sagt må vi jo nok erkende, at det er et liberaliseringsiltag, det er et lille skridt, og det kvitterer vi for, og vi vil være meget opmærksom på – når disse ting, jeg her har omtalt, er mere afklaret – at vi så kommer hurtigere frem med elliberalisering og ikke går for langsomt frem, idet det vil give for mange ødelæggelser i markedet. Når PSO'erne er afklaret, hr. minister, og disse ting er på plads, så mener jeg, vi skal

tage det store tilløb og løbe ud i bølgerne og kaste os i vandet med det samme, og det tror jeg så også der vil være mulighed for.

Men jeg kvitterer som sagt for, at det er et liberaliseringstiltag, ikke stort, men man har startet en cirkel her, og man har startet en cirkel, som jeg tror vil komme til at køre stærkere, end vi i dag kan overskue. Og dér forventer vi så at blive taget med i den videre udformning af ændringer i elforsyningsloven i den anledning.

Erik Mortensen (S):

Som det fremgår af hr. Peter Hansen-Nords bemærkninger om, at det her muligvis vil komme til at gå stærkere, end vi forventer, er der all mulig grund til netop at tage det tempo, som lovgivningen her lægger op til. I øvrigt er det jo også helt i overensstemmelse med de intentioner, der ligger i udkastet fra EU-Kommissionen til elliberaliseringsdirektivet.

Så på alle måder er det tiltag, som vi her i Danmark jo har taget, ganske fornuftigt. At så årsagen var en helt tredje, nemlig en afgørelse i vores nationale Konkurrenceråd, er en helt anden side af sagen.

Jeg finder helt klart, at der er en god overensstemmelse imellem de intentioner, der ligger i lovtæksten, og så det tempo, vi nu har valgt at køre frem i. Ydermere må man også sige, at Danske Elværkers Forening helt klart går ind for, at dette her er tempoet: Lad de 100 GWh være grænsen, og lad os så se, hvordan markedet udvikler sig, og hvilke muligheder der måtte blive.

Med hensyn til, hvor mange virksomheder der får mulighed for at benytte sig af denne lovgivning, er det jo ikke kun de 4,3 pct., som p.t. som enkeltvirksomheder aftager mere end 100 GWh. Der er rent faktisk mulighed for, at distributionsselskaberne i vid udstrækning – helt op til 93 pct. af selskaberne – har mulighed for at agere på markedet. Det vil i givet fald jo også komme de kunder til gode, som ligger inden for deres forsyningsområder, så virksomhederne er ikke en bloc afskåret fra at benytte sig af det.

Jeg lægger også vægt på, at der i bemærkningerne til lovforslaget lægges op til, at vi følger – også i nedadgående retning – de bevægelser, der måtte ske i EU i det øjeblik, man vedtager direktivet og får det til at gælde over hele Europa. Det vil sige, at den målsætning, vi har med de 100 GWh, jo ikke er fast. Jeg finder det helt klart fornuftigt, at vi vil og kan følge EU's bevægelser også i nedadgående retning i det omfang, det er nødvendigt.

På den baggrund kan Socialdemokratiet ikke støtte ændringsforslagene. Vi finder tværtimod, dette her er en yderst fornuftig og behersket øvelse.

Eva Møller (KF):

Lovforslaget er et banebrydende lovforslag, som vi har haft utrolig kort tid til at behandle i Folketinget. Det blev fremsat den 16. april 1996, førstebehandlet den 24. april 1996, og nu i dag den 28. maj 1996 har vi det til anden behandling.

At det er et banebrydende forslag kan måske også illustreres af, at der er stillet 88 spørgsmål til ministeren. Jeg vil gerne sige, at det bestemt ikke er på baggrund af kvaliteten i de svar, som vi har fået fra Miljø- og Energiministeriets side, at vi fra konservativ side kan stemme for lovforslaget. Vi synes rent faktisk, at en række af disse svar er næsten uforskammede eller noget i retning af ikkesvar.

Men da lovforslaget er banebrydende og vidtgående og vi i Det Konservative Folkeparti mener, det er vigtigt, at monoopolet brydes og vi får en liberalisering på området, har vi besluttet os for at stemme for lovforslaget, også selv om de ændringsforslag, som vi helst så vedtaget – fordi vi gerne så, at liberaliseringen blev større end den, ministeren lægger op til – kom igennem, så vil vi altså som sagt alligevel stemme for lovforslaget.

Vi vil også efterfølgende undersøge og følge op på, hvordan ministeren udmønter sine bemyndigelser i denne lov. Det var noget af det, vi ønskede afklaret i forbindelse med de mange spørgsmål, der blev stillet, og her er svarene som sagt nærmest intetsigende: »Det kan man ikke fortælle noget om«, og »Det er jo så vidunderligt og godt«. På det punkt havde vi gerne set, at ministeren havde været mere fremkommelig.

Men vi vil efterfølgende bestemt bore i, hvordan disse bemyndigelser bruges, og vi vil også på en række felter sige, at således havde vi ikke forestillet os det – selv om vi jo altså ikke kan hænge ministeren op på noget som helst, fordi svarene som sagt er så intetsigende.

Anni Svanholt (SF):

Jeg skal her på SF's vegne tilkendegive, at vi vil stemme imod de ændringsforslag, som er stillet af Venstre og De Konservative og Fremskridtspartiet. De er jo udtryk for, at disse partier ønsker en meget stor liberalisering af elmarkedet.

I SF ønsker vi faktisk ikke nogen form for el-liberalisering; men vi mener, at vi er tvunget af omstændighederne på grund af en konkret sag, som verserer i Konkurrencerådet, og af de forhandlinger, der finder sted i øjeblikket i EU, til at gå ind og regulere markedet, og at Danmark hermed også kan være med til at lægge en linje, så man sikrer miljøinteresserne og forbrugerinteresserne.

Det lovforslag, der her foreligger, er udtryk for en meget begrænset åbning af markedet, og det er samtidig med til at sikre den miljøvenlige el og kraftvarmen og forbrugerinteresserne. Og det lægger vi afgørende vægt på i denne sal.

Kim Behnke (FP):

Jeg synes, det har været en både interessant og berigende behandling, der har været af dette her lovforslag.

Ved førstebehandlingen af lovforslaget gav vi udtryk for, at vi syntes, at selve ideen om, at man åbner for import af strøm fra udlandet til Danmark, er god. Vi takkede på daværende tidspunkt for, at forsyningsselskaber også var blevet omfattet, da det var et klart ønske fra vores side, ud over de store industrikunder, som lovforslaget direkte tager sigte mod.

Det, som har været lidt bedrøveligt under behandlingen, har således heller ikke været det, der er foregået her i Folketinget, men det har nok nærmere været det, der er foregået uden for Folketinget. Når man har fulgt med i dagspressen og læst om de kommentarer, der er kommet fra elværkerne, fra sammenslutningerne, særlig de store Elsam og Elkraft, ja, så kan man godt være lidt bekymret for, hvordan loven kommer til at skulle virke i praksis.

Jeg synes, at man fra branchen – som jo unægtelig er stor og omfattede, selv om der kun er to hovedentreprenører – har været alt, alt for tilbøjelig til at betragte det her lovforslag som en teknikalitet, et onde, man skulle leve med. Man har ikke vist nogen begejstring og interesse for at få det til at virke. Jeg synes, at man har kunnet læse nogle meget negative meldinger.

Vi forventer, at ministeren ved forvaltningen af denne lov kommer til at tage ganske mange initiativer. Lovforslaget indeholder nemlig en lang række bemyndigelser til ministeren, og derfor må vi forvente, at den ånd, der er i lovforslaget, og den ånd, der er i Folketinget ved vedtagelsen af lovforslaget, også kommer til at præge administrationen af loven, og at ministeren ikke i al for stor udstrækning deponerer sin

handlefrihed hos Elsam og Elkraft. De må i den her forbindelse blive betragtet som opponenter, når de har valgt den forholdsvis afvisende holdning til, at der kan komme andre på markedet, som kan få lov til at importere strøm.

Vi er medforslagsstiller til et ændringsforslag, som betyder, at man nedsætter gigawatt-timegrænsen, og det er vi af den simple årsag, at vi mener, at langt flere danske virksomheder skal have mulighed for at nyde godt af parallelimporteret strøm.

Om den parallelimporterede strøm bliver billigere, er ikke godt at vide. Vi har i dagspressen set folk fra branchen erklære, at den parallelimporterede strøm ligefrem skulle blive dyrere end den strøm, man kan købe på danske kraftværker. Det kan vi ikke forstille os skulle blive tilfældet. Selv når man medregner nok så mange saglige såvel som mindre saglige punkter i opgørelsen af, hvad det skal koste at transportere strømmen gennem det eksisterende elnet, så vil der ude i tariffen på den sidste kilowatt-time eller den sidste gigawatt-time kunne være en fordel, såfremt man har et meget stort elforbrug.

For at flest muligt danske virksomheder skal kunne være omfattet af det, ønsker vi som sagt gigawatt-time-grænsen sat ned til 40 GWh, som det fremgår af ændringsforslaget. Vi kan se af betænkningen, at det ændringsforslag jo nok ikke kommer til at nyde fremme. Vi forventer derfor, at Folketinget på et senere tidspunkt kommer til at vende tilbage til den sag, enten når det viser sig, at grænsen på de 100 GWh i praksis er for høj, eller når der sker det – for vi har jo fået tilkendegivet fra regeringen, at man vil følge EU – at man i EU-regi erkender, at 100 GWh-grænsen er for høj, og derfor i det regi nedsætter gigawatt-time-grænsen, og så følger vi i Danmark med.

Vi glæder os meget til at se, hvordan denne her lov kommer til at virke i praksis, og vi håber, at holdningen i elbranchen vil ændre sig fra at være primært negativ, så man bliver positive medspillere.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Dette lovforslag er jo et interessant lovforslag derved, at det er udtryk for, at Danmark implementerer et direktiv for sit eget vedkommende, som ikke er vedtaget i EU.

Det gør vi for det første – som jeg tror fru Svanholt sagde det – fordi en konkret afgørelse i Konkurrencerådet, hvis der ikke blev taget et initiativ fra Folketingets side, ville indebære en

liberalisering af det danske marked uden nogen form for hensyn til den overordnede miljøpolitik og den overordnede energiforsyningspolitik.

Og vi gør det for det andet, fordi vi ved, at forhandlingerne omkring direktivet i EU er langt fremskredet og det derfor er fornuftigere allerede nu at fremtidssikre vores elmarked herhjemme.

Det er selvfølgelig svært at svare på spørgsmåle om, hvordan fremtiden vil være for et ikke endnu vedtaget direktiv i EU. Derfor vil jeg med det samme over for fru Eva Møller undskyldte, hvis nogle af svarene ikke har været tilstrækkelig profetiske; men det hænger altså sammen med, at det er svært at spå om, hvordan det vil gå i fremtiden.

Lad mig bare nævne et eksempel på, hvor vanskeligt det er: I den offentlige debat antages det – det tror jeg også lå under det, hr. Kim Behnke sagde her i dag – at der er betydelige mængder af billig strøm tilgængelig i markederne uden for os, som vi frit kan importere til Danmark til virksomheder og distributionselskaber.

Det er efter min bedste overbevisning ikke noget sandsynligt fremtidsbillede. Tværtimod producerer danske kraftværker, hvad enten det er de centrale eller de decentrale, elektricitet til absolut konkurrencedygtige priser.

I perioder vil der være billig strøm fra Sverige og Norge, nemlig i de situationer, hvor man på grund af rigelig nedbør har store reservoirer på sin vandkraft, og dér vil man selvfølgelig kunne levere billig strøm til os; men omvendt vil der være perioder, hvor de mangler strøm, og hvor de er interesseret i at købe strøm fra os. I de situationer vil det formentlig i fremtiden også være mest hensigtsmæssigt, at det er de store forsyningselskaber, der gennemfører handlingerne, sådan at vi kan hjemtage fordelene, når de har billig strøm tilgængelig for os, og til gengæld kan de få strøm fra os, når de mangler det deroppe.

I forhold til det sydlige Europa ligger de danske priser klart under, og derfor bliver spørgsmålet, tror jeg, ikke så meget et spørgsmål om import af strøm, men tværtimod om, hvorvidt vi skal have overkapacitet i Danmark med henblik på eksport.

Det har Folketinget ikke taget stilling til i forbindelse med det her lovforslag – det får vi riglejlighed til at vende tilbage til at diskutere – men jeg vil bare understrege, at jeg ikke personligt tror, at det fremtidsbillede, der ligger til

grund for meget af den offentlige diskussion, er særlig realistisk; men ingen af os kan selvfølgelig vide det på forhånd.

Det, den danske regering har lagt vægt på, er at sikre vores forsyningspolitik, sikre de store investeringer, der er foretaget på dette område, og sikre vores miljøpolitik, samtidig med at vi gennemfører en åbning, som er rigelig til at tilfredsstille de krav, der kommer i den fremtidige EU-regulering.

Jeg kan desværre ikke anbefale de ændringsforslag, der er stillet af Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet. Men jeg vil gerne kvittere over for Venstre og Det Konservative Folkeparti for den saglige behandling, man har underkastet forslaget, ligesom jeg også siger tak til Socialistisk Folkeparti. Jeg tror, det er en fordel for Danmark, at vi i de fortsatte forhandlinger omkring dette spørgsmål har en bred opbakning i Folketinget bag den officielle danske energipolitik, der er så vigtig både for vores forsynings-situation, for vores konkurrenceevne og for hele vores miljøpolitik.

Jeg vil slutte med at kvittere og foreløbig sige tak til Folketinget, navnlig Folketingets Energi-politiske Udvalg, fordi man er gået ind i dette lidt usædvanlige projekt, og fordi vi i så bred enighed har kunnet nå frem til et resultat. Det har styrket Danmark meget betydeligt, at vi har været på forkant med udviklingen, og når vi nu næsten er blevet mønsterlandet i EU på energiområdet, så hænger det blandt andet sammen med, at Folketinget har været i stand til at handle så hurtigt, så konsekvent og så fremsynet, som tilfældet er med dette lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 46 stemte for, 64 imod.

Ændringsforslag nr. 3, § 1 med de foretagne ændringer og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):
Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
26) Anden behandling af lovforslag nr. L 236: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, (Begrænset adgang til import og eksport af elektricitet).

Af Bent Hindrup Andersen (EL) og Jette Gottlieb (EL).
(Fremsat 12/4 96. Første behandling 24/4 96. Betænkning 15/5 96).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):
Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
27) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 134: Forslag til folketingsbeslutning om undersøgelse af ansvaret for Tvindsagen.
Af Poul Nødgaard (DF) m.fl.
(Fremsat 21/5 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):
Det fremgår af forslaget og dets bemærkninger, at der er tænkt på hele Tvindkoncernen. Der er således ikke kun tale om skolekoncernen, men om Tvindimperiets samlede aktiviteter.

Forslaget vedrører således flere ministres ressortområder, og jeg taler derfor på hele regeringens vegne efter at have indhentet bemærkninger fra flere ministerier.

Der ligger den beskyldning i forslagets formulering, at der tidligere kunne have været grebet ind over for uregelmæssigheder i Tvindkoncernen.

Regeringen mener ikke, at der har været lovgrundlag for administrative foranstaltninger i forhold til hele skolekoncernen, endside til hele Tvindkoncernen under ét. Det er først nu, at der er tilvejebragt et helhedsbillede af skolekoncernen, og det gældende regelgrundlag har gjort det vanskeligt at skride ind over for enkeltelementer i koncerndannelsen. Først det nye lovgrundlag giver klare administrative beføjelser i relation til skolekoncerndannelser.

Hertil kommer, at der ikke er nogen tvivl om, at der inden for de seneste år er sket en kraftig ekspansion af skolekoncernvirksomheden. Jeg henviser til de omfattende svar, der er givet på de seneste ugers spørgsmål om emnet i Folketingets Uddannelsesudvalg og andre udvalg og i form af onsdagsspørgsmål.

Dansk Folkeparti har ifølge bemærkningerne i høj grad baseret det fremsatte forslag til folketingsbeslutning på den opsigtsvækkende artikel i Morgenavisen Jyllands-Posten søndag den 19. maj 1996.

Justitsministeren har oplyst, at oplysningerne i artiklen bl.a. synes at stamme fra et notat, der på eget initiativ er udarbejdet af en medarbejder ved kriminalpolitiet i Holstebro. Af notatet fremgår det, at der kun har været få konkrete sager i forbindelse med Tvind.